

ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT: ONCOLOGIA MÈDICA

Versió 8

Aprovat per la Comissió de Docència en novembre de 2020

Autores: YOLANDA GARCIA GARCÍA y ELSA DALMAU PORTULAS

CAP UNITAT DOCENT: DR. MIGUEL ANGEL SEGUI PALMER

TUTORES: DRA. YOLANDA GARCIA GARCÍA

DRA. ELSA DALMAU PORTULAS

1. Objectius generals i específics per a la formació.

Generals:

El Servei d'Oncologia Mèdica de la Corporació Parc Taulí està format per un cap de servei, dotze metges adjunts i dos residents per any. Des d'un punt de vista assistencial, hi ha una subespecialització per patologies de cada membre de l'equip amb la pretensió de millorar el coneixement i servei en els diferents àmbits.

El Servei compta amb una Unitat de tractament ambulatori a Hospital de Dia amb una atenció diària (excepte dissabtes i diumenges) des de les 08:00 a les 22:00 (divendres fins les 20:00 h), en què s'administren els tractaments mèdics onco-hematològics i s'atenen les urgències generades per la nostra patologia.

La Unitat d'Hospitalització té assignades 15 llits. La responsabilitat en el maneig diari dels pacients ingressats està a càrrec d'un resident en formació de segon any i un adjunt supervisor. El tipus de pacient que ingressa és variat i el seu maneig inclou procediments complexos diagnòstics, terapèutics i de control de símptomes, contant en aquest últim cas amb el suport del Servei de Cures Pal·liatives, que pot assumir el cas si es considera necessari.

L'atenció dels pacients oncològics es realitza dins d'un àmbit multidisciplinari, amb la intervenció de les diverses especialitats que envolten cada patologia en la presa de decisions i plantejament terapèutic del pacient amb càncer. Hi ha una estructura establerta de Comitès de decisió clínica en els grups de tumors més freqüents, la finalitat és incrementar la qualitat assistencial i agilitzar els circuits, posseint un paper important en la docència i investigació. La periodicitat de reunió és variable i d'acord a

les necessitats de la patologia, encara que en general, les reunions se celebren setmanalment.

Guàrdies:

Durant els anys de formació, el resident realitzarà les guàrdies previstes en el Servei d'Urgències, segons s'indica en el paràgraf de cada any de rotació.

Al Servei d'Oncologia Mèdica, el resident realitza les guàrdies d'Hospital de Dia d'Oncologia associades al període de formació: una tarda per setmana realitza atenció continuada supervisada per un adjunt, aprofitant aquesta tarda per acompanyar l'adjunt amb el qual es troba en formació en aquell període.

ACTIVITATS ASSISTENCIALS

Durant el **primer i segon any** d'acord amb el BOE A-2013-3937 del 23 d'Abril del 2013 el resident haurà d'adquirir una sèrie de competències genèriques tal com es detallen en el document.

De forma general competent a:

- Bioètica
- Comunicació clínica.
- Habilitats clíniques generals.
- Maneig de fàrmacs.
- Promoció de la salut.
- Maneig de la informació clínica.
- Recerca.
- Docència i formació.
- Treball en equip.
- Gestió clínica
- Protecció.
- Idiomes.

Per a la seva avaluació s'utilitzaran les eines disponibles en forma de:

- Observació pel staff.
- Llibre de resident i portafoli.

- Avaluació continuada i supervisió de l'adquisició d'habilitats.
- Examen de casos clínics (només de R2)
- Feedback 360° (només de R2)

Específics:

A partir del **tercer any** entrem en el període de formació en competències pròpies de l'especialitat d'Oncologia Mèdica en què el resident anirà adquirint competències de formació general necessàries en la seva especialitat al llarg dels tres anys de formació i de forma específica per subespecialitats en forma de rotacions.

La formació genèrica inclou aspectes relacionats amb:

- La biologia tumoral.
- La immunologia tumoral.
- Aspectes de cribratge i prevenció primària.
- Formació en càncer familiar i hereditari.
- Principis bàsics de maneig del pacient amb càncer que inclouran:
 - Avaluació integral del pacient oncològic.
 - Maneig simptomàtic essencial del pacient amb càncer.
 - Avaluació i tractament d'urgències oncològiques.
 - Coneixement i maneig de síndrome paraneoplàsics.
 - Maneig d'accessos venosos centrals.
 - Tractament oncològic específic del càncer
 - Prevenció i tractament dels efectes adversos del tractament oncològic.

Per a la seva avaluació s'utilitzaran les eines disponibles en forma de:

- Observació pel staff.
- Llibre de resident i portafoli.
- Feedback 360°
- Examen de casos clínics
- Avaluació continuada i supervisió de l'adquisició d'habilitats.

2. Durada de la formació.

La durada de la formació en la unitat docent d'Oncologia Mèdica és de 5 anys.

Calendari de rotacions

Nivell de responsabilitat 1: activitats realitzades directament pel resident sense necessitat d'una tutela directa. El resident executa i posteriorment informa.

Nivell de responsabilitat 2: activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del tutor / facultatiu responsable. El resident té un coneixement extens, però no aconsegueix la suficient experiència com per fer una tècnica o un tractament complet de forma independent.

Nivell de responsabilitat 3: activitats realitzades pel personal sanitari del centre, assistides en la seva execució pel resident.

Especialistes en formació de 1r any: la supervisió de residents de primer any serà de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant o prestant serveis de atenció continuada. Els esmentats especialistes visaran per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

R1

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Medicina Interna	Servei de Medicina Interna	4,5 mesos	3 - 2
Malalties infeccioses	Servei Malalties Infeccioses	1 mes	3
Cures pal·liatives	Unitat de cures pal·liatives	1,5 mes	3
Urgències	Servei d'Urgències	2 mesos	3
Radiodiagnòstic	Servei de Radiodiagnòstic	1 mes	3
Hematologia	Servei d'Hematologia	1 mes	3

R2

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Oncologia Mèdica	Servei d'Oncologia	5 mesos	2
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes	2
Hepatologia	Servei d'Aparell Digestiu	2 mesos	2
Endocrinologia	Servei d'Endocrinologia	1 mes	2
Neurologia	Servei de Neurologia	1 mes	2
Cardiologia	Servei Cardiologia	1 mes	2

R3

(La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana)

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Hospital de Dia d'Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos	2
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes	2
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos	2

R4

(La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana)

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	8 mesos	2
Radioteràpia	Servei de Radiologia. Consorti Sanitari de Terrassa	1.5 mesos	2
Braquiteràpia	Servei de Radioteràpia. Hospital Duran i Reynals (ICO H. Bellvitge)	0.5 mesos	2
Consell genètic	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes	2

** La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.

R5

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Oncologia mèdica: tumors SNC	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia x setmana x 5 mesos)	2-1
CCEE Oncologia (pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics).	Servei d'Oncologia Mèdica	5	2-1
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia x setmana x 5 mesos)	2-1
Unitat Assaigs Clínics	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes	3
Rotació optativa		3 mesos	2

3. Competències professionals a adquirir segons any de residència, detallant activitats assistencials i calendari de rotacions.

3.1. R1

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Medicina Interna	Servei de Medicina Interna	4,5 mesos	3 - 2
Malalties infeccioses	Servei Malalties Infeccioses	1 mes	3
Cures pal·liatives	Unitat de cures pal·liatives	1,5 mes	3
Urgències	Servei d'Urgències	2 mesos	3
Radiodiagnòstic	Servei de Radiodiagnòstic	1 mes	3
Hematologia	Servei d'Hematologia	1 mes	3

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Hospitalització de Medicina Interna General

És una unitat habituada al procés diagnòstic de patologies greus no urgents, entre les que la malaltia neoplàsica ocupa un lloc important.

Durant aquest període de formació el resident haurà ser capaç de:

- Efectuar una anamnesi completa i una exploració física exhaustiva.
- Elaborar un diagnòstic diferencial acurat dels diversos síndromes.
- Conèixer les exploracions complementàries adequades per arribar a un diagnòstic precís
- Raonar les implicacions terapèutiques de tots els estudis diagnòstics.
- Iniciar el procés de comunicació i informació al pacient i a la família.

En aquesta rotació s'inclouen les competències que pertanyen a:

Malalties renals i de les vies urinàries, aparell locomotor i autoimmunes sistèmiques, sistema nerviós, otorinolaringologia, oculars, pell i respiratori, geriatria i altres signes i símptomes mal definits. En aquesta rotació s'abordarà l'atenció al pacient crític i en situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques i problemes de salut mental, que de forma general cursen en brots i es detecten i / o tracten en els serveis d'urgències.

Unitat de Malalties Infeccioses

Unitat destinada a l'ingrés de pacients diagnosticats d'infeccions que precisen l'hospitalització. En l'oncologia mèdica, la immunosupressió provocada per la mielotoxicitat de la quimioteràpia és un esdeveniment freqüent que predisposa a l'aparició d'infeccions.

Els objectius són:

- Coneixement diagnòstic i terapèutic de les infeccions extra hospitalàries i nosocomials més habituals.
- Coneixement de la política antibiòtica de la Institució.

- Coneixement diagnòstic i terapèutic de la infecció per VIH: Història natural de la infecció, fàrmacs antiretrovirals, infeccions oportunistes, neoplàsies associades, profilaxi primària i secundària.

Unitat de Cures Pal·liatives

Unitat d'hospitalització dedicada al maneig i tractament simptomàtic del pacient amb càncer en situació terminal.

El resident ha de:

- Aprendre el maneig de tots els símptomes de la en malaltia avançada i terminal.
- Familiaritzar-se en el tracte personal amb el pacient i la família.
- Saber escoltar i transmetre de forma oportuna la informació.
- Conèixer els recursos psicològics per afrontar situacions difícils.

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és el maneig de la patologia aguda, tant greu com lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista. D'especial interès és el diagnòstic i el maneig de patologia emergent amb potencial risc vital i l'adquisició d'habilitats en reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada.

En aquesta rotació s'abordarà l'atenció al pacient crític i en situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques i problemes de salut mental, que de forma general cursen en brots i es detecten i / o tracten en els serveis d'urgències.

El resident haurà de:

- Realitzar una anamnesi dirigida a discriminar graus de gravetat
- Prioritzar l'atenció dels pacients en situació de risc vital
- Sol·licitar exploracions complementàries i valoració especialitzada adient
- Realitzar diagnòstic diferencial i adequar el tractament al cas.

Radiologia

Les tècniques de diagnòstic radiològic han experimentat grans canvis tècnics en els últims anys, de manera que és de gran importància afegir aquesta rotació per interpretar les dades radiològics dins d'un context de patologia complex com és el pacient amb

càncer.

El resident haurà de:

- Identificar les estructures toràciques, abdominals i pèlviques normals a radiologia simple i TC.
- Reconèixer les alteracions patològiques i saber utilitzar eines de mesurament de lesions per a la valoració de la resposta radiològica als tractaments oncològics.
- Conèixer la radiologia normal i patològica en patologia mamària (Mamografia, ecografia i RM).

Hematologia

L'objectiu d'aquesta rotació és el coneixement del diagnòstic de problemes hematològics freqüents, com les anèmies, que són habituals en els pacients oncològics, i el tractament i maneig de les malalties hemato-oncològiques, com limfomes i leucèmies.

El resident haurà de:

- Realitzar el diagnòstic diferencial dels diferents síndromes hematològics i el tractament d'aquests.
- Adquirir habilitats diagnòstiques, d'estadificació i tractament de malalties hemato-oncològiques amb les teràpies específiques de les malalties i de suport.
- Maneig de les complicacions derivades del tractament de les malalties hemato-oncològiques.
- Criteris d'indicació d'intensificació amb quimioteràpia i suport amb progenitors hematopoètics o medul·la òssia.

Procediments mínims requerits:

- Tumors hematològics: 50

3.2.R2

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Oncologia Mèdica	Servei d'Oncologia	5 mesos	2
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes	2
Hepatologia	Servei d'Aparell Digestiu	2 mesos	2
Endocrinologia	Servei d'Endocrinologia	1 mes	2
Neurologia	Servei de Neurologia	1 mes	2
Cardiologia	Servei Cardiologia	1 mes	2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Oncologia mèdica general

Durant aquest any el resident haurà adquirir coneixements bàsics de l'especialitat:

- Coneixement necessari de la història natural de les neoplàsies més freqüents.

Factors pronòstics clínics i biològics.

- Exploracions complementàries.
- Indicacions de la cirurgia i de la radioteràpia.
- Indicacions i maneig dels fàrmacs citostàtics, tractaments biològics i
- Hormonoteràpia.
- Valoració crítica de les diferents opcions terapèutiques.
- Tractament de suport.
- Tractament simptomàtic.
- Tractament de la informació al pacient ja la família.

Àmbit de actuació:

- Hospitalització de Oncologia
- Consultes Externes de Oncologia

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és aprofundir en el maneig de la patologia aguda, tant greu com lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista.

En aquesta rotació es comprendrà l'atenció al pacient crític i situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques que de forma general cursen en brots i es detecten i tracten en els serveis d'urgències.

En aquesta rotació es comprendrà l'atenció al pacient crític i en situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques i problemes de salut mental, que de forma general cursen en brots i es detecten i / o tracten en els serveis d'urgències.

El resident haurà de:

- Realitzar una anamnesi dirigida a discriminar graus de gravetat
- Prioritzar l'atenció dels pacients en situació de risc vital
- Sol·licitar exploracions complementàries i valoració especialitzada adient
- Realitzar diagnòstic diferencial i adequar el tractament al cas.

Rotació per Digestiu i Hepatologia. Càncer fetge.

L'objectiu principal és el diagnòstic i el maneig de les principals síndromes digestius.

El resident ha de:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic dels principals síndromes digestius.
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació d'exploracions complementàries específiques de l'especialitat.
- Aprendre el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat.
- De manera especial, adquirir habilitats en el tractament de les neoplàsies primàries hepàtiques i el maneig clínic del pacient cirròtic.
- Tractament oncològic específic del càncer de fetge i suport de les seves complicacions.

Rotació per Endocrinologia

L'objectiu principal és el diagnòstic i el maneig de les principals síndromes endocrinològics.

El resident ha de:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic dels principals síndromes endocrinològics.
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació de les exploracions complementàries específiques de l'especialitat.
- Adquirir habilitats en el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat.

Processos d'atenció mínims:

- Tumors endocrins: 50

Rotació de neurologia:

L'objectiu principal és el diagnòstic i la gestió de les grans síndromes neurològics.

El resident ha de:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les principals síndromes neurològics.
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i la indicació de les exploracions complementàries específiques de l'especialitat.
- Adquirir habilitats en la gestió de risc vital en relació amb l'especialitat.

Rotació de cardiologia:

L'objectiu principal és el diagnòstic i la gestió de la patologia cardiovascular.

El resident ha de:

- Adquirir habilitats en l'anamnesi, exploració i diagnòstic de les principals patologies cardiològiques.
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i la indicació de les exploracions complementàries específiques de l'especialitat.
- Adquirir habilitats en el maneig i tractament de complicacions i situacions de risc vital en relació amb l'especialitat.

3.3.R3**1.- Calendari de rotacions**

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Hospital de Dia d'Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos	2
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes	2
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	5 mesos	2

*La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana

** La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació**Planta hospitalització-Hospital de Dia d'Oncologia:**

Durant aquest any el resident haurà d'aprofundir en els coneixements del pacient hospitalitzat amb complicacions pròpies de l'especialitat.

- Coneixement precís de la història natural de les neoplàsies més freqüents. Factors pronòstics clínics i biològics.
- Exploracions complementàries.
- Indicacions de la cirurgia i de la radioteràpia.
- Indicacions i maneig dels fàrmacs citostàtics, tractaments biològics i hormonoteràpia.
- Valoració crítica de les diferents opcions terapèutiques.
- Tractament de suport.
- Tractament simptomàtic.
- Tractament de la informació al pacient i la família.

CCEE ONCOLOGIA:

Càncer de mama

El resident ha de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies d'aquesta localització.
- Efectuar correctament una exploració mamària acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen setmanalment els dilluns a les 15.30 hores, amb participació d'especialistes en Radiologia de mama, Anatomia Patològica, Ginecologia, Cirurgia de mama, Oncologia Radioteràpica, Medicina Nuclear i Oncologia Mèdica.

En aquesta rotació s'inclourà també la rotació per càncer de pell: Melanoma. Carcinoma de cèl·lules escamoses i basalioma.

El resident ha de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies cutànies.
- Efectuar correctament una exploració dermatològica amb especial atenció als signes d'alarma en lesions cutànies.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, les seves indicacions i limitacions.
- Adquirir habilitats en el diagnòstic i tractament de toxicitats cutànies dels fàrmacs oncològics i no oncològics.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen mensualment els dijous a les 12:00 hores.

Processos d'atenció mínims:

- 550 en àrea de mama.
- 50 en àrea de tumors pell.

Càncer de pulmó, mesotelioma i altres tumors toràcics.

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Efectuar correctament una exploració respiratòria acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.

- Participar activament en les Sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuïn setmanalment els dimarts a les 15:30 hores, amb participació d'especialistes en Pneumologia, Diagnòstic per la Imatge, Anatomia Patològica, Cirurgia Toràcica, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica.

Processos d'atenció mínims: 550 repartits en tots els tumors de l'àrea toràcica.

Tumors àrea de cap i coll / ORL

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquestes localitzacions.
- Efectuar correctament la exploració física pròpia de aquestes localitzacions, incloent la laringoscòpia indirecta i nocions de laringoscòpia directa.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Familiaritzar amb el maneig de les ostomies.
- Realitzar un correcte diagnòstic diferencial i indicació d'exploracions complementàries específiques de l'especialitat.
- Adquirir habilitats en el maneig de situacions de risc vital en relació a l'especialitat.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit que es realitzen setmanalment els dimarts a les 14:00h amb participació d'especialistes en Otorinolaringologia, Cirurgia maxil·lofacial, Cirurgia General (àrea cervical), Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

Processos d'atenció mínims:

- Càncer ORL: 50
- Càncer origen desconegut: 50

Rotació per Urgències amb horari diari

L'objectiu principal és aprofundir en el maneig de la patologia aguda, tant greu com lleu, en un context de valoració ràpida i dirigida, supervisada per personal especialista.

En aquesta rotació es comprendrà l'atenció al pacient crític i situacions d'urgència, així com la valoració de malalties al·lèrgiques que de forma general cursen en brots i es detecten i tracten en els serveis d'urgències.

El resident haurà de:

- Realitzar una anamnesi dirigida a discriminar graus de gravetat
- Prioritzar l'atenció dels pacients en situació de risc vital
- Sol·licitar exploracions complementàries i valoració especialitzada adient
- Realitzar diagnòstic diferencial i adequar el tractament al cas.

3.4.R4

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	8 mesos	2
Radioteràpia	Servei de Radiologia. Consorti Sanitari de Terrassa	1.5 mesos	2
Braquiteràpia	Servei de Radioteràpia. Hospital Duran i Reynals (ICO H. Bellvitge)	0.5 mesos	2
Consell genètic	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes	2

*La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es farà de forma solapada durant tot l'any, repartida en els diferents dies de la setmana

** La rotació per les diferents subespecialitats de patologia oncològica es divideix en dos grans grups i s'alterna entre els residents de tercer i quart any.

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Consolidació dels aprenentatges adquirits a els mateixos àmbits previs.

Responsabilitat plena a l'àmbit d'hospitalització i consultes externes, amb la supervisió adequada.

Als objectius i àmbits de actuació anteriors s'afegiran diverses rotacions pels dispensaris monogràfics següents:

CCEE ONCOLOGIA:

Tumors gastrointestinals: Càncer d'esòfag. Càncer gàstric. Càncer colorectal. Càncer anal. Càncer de pàncrees i vies biliars.

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Efectuar correctament una exploració abdominal i rectal acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Familiaritzar amb l'ús de les ostomies.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que es realitzen setmanalment els dimarts a les 15.30 h i els dimecres a les 15.30 h amb la participació d'especialistes en Cirurgia, Anatomia Patològica, Radiologia, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica.

Processos d'atenció mínims:

- Tumors digestius: 550 repartits en diferents tumors.

Tumors genitourinaris: Càncer renal. Càncer urotelial. Càncer de penis. Càncer de pròstata. Tumors testiculars.

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Efectuar correctament una exploració urològica acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Familiaritzar amb l'ús de les ostomies.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que es realitzen setmanalment els dimecres les 8.30 hores amb la participació d'especialistes en Urologia, Diagnòstic per la Imatge, Anatomia Patològica, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica

Durant aquesta rotació també es realitzarà la formació per l'àrea de tumors del sistema endocrí.

Tumors del sistema endocrí

Visita dels pacients diagnosticats de diversos tumors del sistema endocrí inclosos en els dispensaris inclosos en la rotació. Això comprèn les neoplàsies tiroïdals, especialment per la seva freqüència i les neoplàsies de les glàndules suprarenals.

El resident ha de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Conèixer els processos diagnòstics de les diverses neoplàsies d'aquest àmbit.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Participar activament en les sessions clíniques del comitè de neoplàsies de la tiroide, que s'efectuen mensualment.

Processos d'atenció mínims:

- Tumors genitourinaris: 350 repartits en els diferents tumors.
- Sistema endocrí: 50

Tumors ginecològics: Càncer d'ovari. Càncer d'úter. Càncer de cèrvix. Càncer de vulva i vagina i malaltia trofoblàstica gestacional.

El resident haurà de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Efectuar correctament 1 exploració ginecològica acurada.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que es realitzen setmanalment els dilluns a les 9:00 hores amb la participació d'especialistes en Ginecologia, Anatomia Patològica, Radiologia, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica.

Processos d'atenció mínims: 150 repartits en els diferents tumors.

Rotació per unitat de càncer familiar i consell genètic

Integrada dins del servei d'oncologia mèdica.

El resident haurà d'adquirir coneixement sobre els principals síndromes hereditàries relacionats amb processos neoplàsics.

Haurà d'adquirir habilitats en la realització del pedigrí dels pacients oncològics.

Diferenciar nivells de risc i adquirir coneixements per a indicar les proves diagnòstiques genètiques.

Adquirir habilitats en el procés d'informació sobre les implicacions dels resultats de les proves genètiques, les propostes terapèutiques i el suport per a la presa de decisions en famílies afectes de síndromes genètics.

Radioteràpia

Constitueix l'única rotació externa obligatòria. Està dividida en dues parts. Durant el primer mes i mig la rotació es realitza al Servei de Radioteràpia del Consorci Sanitari de Terrassa. La segona part que té una durada de dues setmanes, consisteix en una rotació pel servei de braquiteràpia ubicat dins el servei de Radioteràpia de l'Hospital Duran i Reynals, ICO Bellvitge.

Té com a objectius:

- Conèixer els principis bàsics de la radioteràpia.
- Indicacions i limitacions de la tècnica de Radioteràpia.
- Conèixer les diverses modalitats de tractament: extern, intracavitari i intersticial.
- Bases de la dosimetria
- Diagnòstic i tractament de les complicacions agudes i tardanes de la radioteràpia externa i braquiteràpia.
- Tractaments concurrents de ràdio-quimioteràpia.

3.5. R5

1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Oncologia mèdica: tumors SNC	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia x setmana x 5 mesos)	2-1
CCEE Oncologia (pulmó, mama, melanoma i esfera ORL) o (tumors digestius, urològics i ginecològics).	Servei d'Oncologia Mèdica	5	2-1
CCEE Oncologia	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes (1 dia x setmana x 5 mesos)	2-1
Unitat Assaigs Clínics	Servei d'Oncologia Mèdica	1 mes	3
Rotació optativa		3 mesos	2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Rotació tumors digestius, urològics i ginecològics o càncer de mama, melanoma, tumors toràcics i ORL:

** Veure apartats R4, es completa la formació amb 5 mesos de forma sincrònica.

Tumors del sistema nerviós central

El resident ha de:

- Aprendre la història natural de les neoplàsies de aquesta localització.
- Efectuar correctament una exploració neurològica acurada i sistemàtica.
- Conèixer les diverses opcions terapèutiques, els seus indicacions i limitacions.
- Aprendre el maneig de les complicacions del tractament.
- Participar activament en les sessions clíniques d'aquest àmbit, que s'efectuen quinzenalment amb assistència d'especialistes en Diagnòstic per la Imatge (neuro-radiòleg), Neurocirurgia, Neurologia, Patologia, Oncologia Radioteràpica i Oncologia Mèdica.

Processos d'atenció mínims:

- Sistema nerviós central: 50

Rotació específica CCEE d'Oncologia Mèdica

Aquest any tindrà com a objectiu aproximar al resident a les funcions d'adjunt de la seva futura vida laboral, sempre amb la tutoria i supervisió dels adjunts del Servei.

El resident realitzarà:

- Consulta externa, amb primeres visites a diferents patologies, en què haurà de realitzar una valoració oncològica, proposta de tractament i seguiment.
- Interconsultor de serveis aliens a oncologia mèdica, en el qual es realitzi una orientació, valoració i en els casos que es requereixi actuació immediata.
- Hospitalització, control i tractament de pacients hospitalitzats en àrea d'oncologia mèdica, donant suport als residents d'anys inferiors guiant-los en la presa de decisions, sol·licitud d'exploracions complementàries i tractament específic i de suport.

Aquestes tres funcions aproximadament ocuparan un 50% del temps disponible i s'organitzaran en funció de l'activitat del servei.

Rotació optativa

Caldrà concretar una rotació optativa amb cada resident en funció de la disponibilitat i interès per una patologia específica o rotació externa, amb vista a la formació en determinades àrees d'interès per part del resident o complementar les rotacions realitzades en els anys previs que es puguin haver vist reduïdes per raons alienes a l'organització (sortides de guàrdia, vacances, etc.)

Rotació per Unitat d' Assaigs Clínics

L'àrea de recerca clínica es troba integrada dins del Servei d'Oncologia, dotada de personal especialitzat en la monitorització, desenvolupament i suport per la realització d'assaigs clínics fase II i III.

El resident realitzarà la rotació per familiaritzar-se amb la documentació, entrada de dades i monitorització dels assaigs així com la formació en bones pràctiques clíniques.

4. Guàrdies de l'especialitat

R1

Nombre al mes:

4-6/mes (pot variar segons els períodes de vacances i el nombre de residents per any)

Dispositiu: Urgències generals

Nivell de responsabilitat: 3-2

R2

Nombre al mes: 4-6/mes (pot variar segons els períodes de vacances i el nombre de residents per any) d'urgències generals.

5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals contant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

Nivell de responsabilitat: 2-1

R3

Nombre per mes:

2/mes (pot variar segons els períodes de vacances i el nombre de residents per any) d'urgències generals.

5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals contant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

Nivell de responsabilitat: 2

R4:

Nombre per mes:

2/mes (pot variar segons els períodes de vacances i el nombre de residents per any) d'urgències generals.

5 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals contant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

Nivell de responsabilitat: 2-3

R5

Nombre per mes:

1/mes (pot variar segons els períodes de vacances i el nombre de residents per any) d'urgències generals.

10 hores setmanals de guàrdia en àmbit d'hospital de dia d'oncologia (es reduirà segons nombre d'hores totals contant les realitzades en urgències generals)

Dispositiu: Urgències generals i hospital de dia d'oncologia.

Nivell de responsabilitat: 2-3

COMPETÈNCIES EN HOSPITAL DE DIA

- Saber reconèixer i tractar les reaccions infusionals de fàrmacs oncològics
- Saber reconèixer i tractar les emergències oncològiques
- Saber valorar les urgències oncològiques més freqüents i la relació amb els diferents fàrmacs
- Saber valorar les toxicitats i tractar-les adequadament
- Saber realitzar el suport adequat al pacient i la família.

5. Activitats formatives del Pla Transversal Comú

El Pla de Formació Comú (PFC) ha estat dissenyat per la Comissió de Docència per a millorar i complementar les competències professionals transversals definides en els programes de Formació Sanitària Especialitzada.

Veure document “Pla de Formació Comú” en el següent enllaç <http://www.tauli.cat/tauli/docencia/docencia-de-postgrau/ser-resident-al-parc-tauli>.

6. Curs de protecció radiològica

Per donar resposta a la resolució conjunta de les direccions generals de Salut Pública i de Recursos Humans i serveis econòmics-pressupostaris del Ministeri de Sanitat i Consum de 21 d'abril de 2006, mitjançant la qual s'acorda incorporar en determinats programes formatius d'especialitats en ciències de la salut, la formació en protecció radiològica, la Comunitat Autònoma té establert un curs no presencial per R1.

7. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques.

Quadre de sessions clíniques i bibliogràfiques generals de la Unitat:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Comitè tumors ginecològics	Comitè ORL	Comitè tumors urològics Sessió monogràfica pacients hospitalitzats	Sessió bibliogràfica Comitè melanoma/càncer de pell	Sessió general de Medicina Interna
Comitè de mama	Comitè de pulmó Comitè de digestiu (colon i esofagogàstric)	Comitè de tumors biliopancreàtics	Sessió científica Oncologia Mèdica	

De forma periòdica les sessions bibliogràfica i científica es roten entre adjunts i residents, integrant-se a les rotacions del servei.

L'assistència a comitès s'adaptarà en funció de disponibilitat i necessitat d'assistència per a planificació de tractaments de consulta monogràfica del resident.

Presentació d'una sessió general de Medicina Interna durant l'any de R2.

Sessions específiques per al R1:

S'inclourà dins del programa de sessions dels serveis pels quals rota.

Sessions específiques per al R2

Presentació d'una sessió general de Medicina Interna.

Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

Sessions específiques per al R3

Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

Sessions específiques per al R4

Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

Sessions específiques per al R5

Sessions bibliogràfiques i de servei dins del pla de rotació del servei

8. Oferta d'activitats d'investigació per a la seva participació pels residents.

Línies d'investigació de la unitat:

La unitat d'Oncologia Mèdica disposa de múltiples assaigs clínics oberts a les diferents patologies en què el resident podrà aprendre la sistemàtica de la investigació clínica.

La unitat d'Oncologia Translacional té obertes diferents línies d'investigació relacionades amb el tractament amb immunoteràpia i el microbioma, la regulació tumoral per microRNA i la seva influència com a factor pronòstic en tumors digestius, perfils de toxicitat a quimioteràpia, angiogènesis i neoadjuvència en tumors ovàrics, estudis de metabolòmica com a factors pronòstic en diferents neoplàsies, entre d'altres.

Beques CIR / CSPT:

De caràcter anual i convocatòria oberta a tots els professionals de la Corporació

Serveis de l'Oficina d'Investigació:

- Assessorament metodològic
- Disseny de projectes
- Estadística
- Informació convocatòries
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot el referent a tasques d'investigació
- Habilitar i gestionar els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la investigació
- Assistència, com a oient, a les sessions del CEIC.

8. Assistència a cursos i congressos.

Durant els cinc anys de residència assistiran a les sessions mensuals de l'Acadèmia Catalano-Balear de Ciències Mèdiques.

Es facilitarà l'assistència a cursos de formació o simposis específics de les diferents àrees de rotació, en funció de la disponibilitat. Com exemple assenyallem: Congreso de la Sociedad Española de Oncología Médica (SEOM), Congreso Internacional Grupo de Tumores del Tracto Digestivo (TTD), Congreso Internacional de Grupo de Investigación en Cáncer de Mama GEICAM, Congreso SOGUG-Urología, Congreso Nacional del Grupo Español en Cáncer de Pulmón GECP, Congreso GEICO-Patología Ginecológica, Congreso de la Sociedad Americana de Oncología (ASCO).